

Merenkululaitos

TIEDOTUSLEHTI NRO 14/5.10.2000

VALTIONEUVOSTON ASETUS MATKUSTAJA-ALUKSEN HENKILÖLUETTELOISTA

Matkustaja-aluksen henkilöluetteloista on 21.9.2000 annettu valtioneuvoston asetus (824/2000), joka tulee voimaan 1.11.2000.

Asetuksella pannaan täytäntöön yhteisön jäsenvaltioiden satamiin tai satamista liikennöivillä matkustaja-aluksilla olevien henkilöiden rekisteröinnistä annettu neuvoston direktiivi 98/41/EY. Samalla kumotaan matkustajien luetteloinnista matkustaja-aluksella vuonna 1996 annettu asetus (65/1996).

Oheisena on valtioneuvoston asetus matkustaja-aluksen henkilöluetteloista (824/2000).

Toimistopäällikkö

Jukka Häkämies

Kansainvälisten asiain
sihteeri

Matti Eronen

Asiaa koskevat tiedustelut:

Merenkulkutoimisto

Tämä tiedotuslehti
korvaa tiedotuslehden:

10/15.4.1996

Dnro 17/00/2000
ISSN 1455-9048

N:o 824

Valtioneuvoston asetus matkustaja-aluksen henkilöluetteloista

Annettu Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 2000

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenne- ja viestintäministeriön esittelystä, säädetään 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetun merilain (674/1994) 1 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa 924/1998:

1 §

Asetuksen tarkoitus

Turvallisuuden ja pelastamismahdollisuuksien parantamiseksi sekä mahdollisen onnettomuuden jälkiselvittelyjen tehostamiseksi on matkustaja-aluksella olevat henkilöt luetteloitava ennen aluksen lähtöä satamasta niin kuin tässä asetuksessa säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *henkilöluettelodirektiivillä* yhteisön jäsenvaltioiden satamiin tai satamista liikennöivillä matkustaja-aluksilla olevien henkilöiden rekisteröinnistä annettua neuvoston direktiiviä 98/41/EY;

2) *henkilöillä*, kun kysymys on aluksella olevista henkilöistä, kaikkia tällaisia henkilöitä iästä riippumatta;

3) *matkustaja-aluksella* alusta ja suurnopeusalusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;

4) *ISM-säännöstöllä* Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) yleiskokouksen 4 päivänä marraskuuta 1993 päätöslauselmalla A.741(18) antamaa kansainvälistä johtamis-säännöstöä laivojen turvallisesta toiminnasta ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä;

5) *SOLAS-yleissopimuksella* vuoden 1974 kansainvälistä yleissopimusta ihmishengen turvallisuudesta merellä (SopS 11/1981);

6) *suurnopeusaluksella* SOLAS-yleissopimuksen, sellaisena kuin se on voimassa henkilöluettelodirektiivin antamispäivänä 18 päivänä kesäkuuta 1998, X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta;

7) *yhtiöllä* matkustaja-aluksen omistajaa taikka muuta yhteisöä tai henkilöä, kuten liikenteen harjoittajaa tai ilman miehistöä rahdatun aluksen rahtajaa, joka on laivanisännän sijasta ottanut vastuun matkustaja-aluksen käytöstä;

8) *henkilöluettelon pitäjällä* vastuullista maissa olevaa henkilöä, jonka yhtiö on nimennyt täyttämään ISM-säännösten velvoitteet, tai maissa olevaa henkilöä, jonka yhtiö on nimennyt vastaamaan yhtiön matkustaja-aluksella olevia henkilöitä koskevien tietojen säilyttämisestä;

9) *suojaisella merialueella* avomereren vaikutuksilta suojassa olevaa merialuetta, jolla matkustaja-alus ei milloinkaan ole yli kuuden meripeninkulman päässä suojapaikasta, jossa haaksirikkoutuneet voivat nousta maihin, ja jonka lähistöllä etsintä- ja pelastuspalvelut voidaan hoitaa; merenkululaitos määrittelee tarkemmin suojaisen merialueen rajan;

10) *säännöllisellä liikenteellä* sarjaa laivamatkoja kahden tai useamman saman sataman välillä tai risteilyliikenteenä satamasta samaan

N:o 824

satamaan joko julkaistun aikataulun mukaisesti tai niin säännöllisesti tai usein, että matkat muodostavat järjestelmällisen sarjan.

3 §

Asetuksen soveltaminen aluksiin

Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin suomalaisiin matkustaja-aluksiin ja sellaisiin ulkomaisiin matkustaja-aluksiin, jotka saapuvat Suomen satamaan tai lähtevät Suomen satamasta.

Tätä asetusta ei sovelleta sota- ja joukkojenkuljetusaluksiin eikä sellaisiin huvialuksiin, joille ei ole määrätty miehitystä ja joilla ei kuljeteta yli 12:ta matkustajaa kaupallisessa tarkoituksessa.

4 §

Lukumäärän laskeminen ja ilmoittaminen

Matkustaja-aluksessa olevat henkilöt on laskettava ja lukumäärä on ilmoitettava aluksen päällikölle sekä yhtiön henkilöluettelon pitäjälle tai yhtiön muuhun maissa olevaan vastaavaan järjestelmään ennen aluksen lähtöä satamasta. Alus, matkan aikataulu ja reitti on yksilöitävä ilmoituksessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta henkilöiden lukumäärän ilmoittamisesta maihin ovat kuitenkin vapautettuja matkustaja-alukset, jotka liikennöivät yksinomaan Suomen sisävesialueella taikka sellaisessa säännöllisessä liikenteessä Suomen suojaisilla merialueilla, jossa satamien välinen matka kestää alle tunnin.

5 §

Henkilötietojen luetteloiminen

Jos matkustaja-aluksen matkan pituus on yli 20 meripeninkulmaa lähtöpaikasta, tulee aluksella olevista henkilöistä kirjata henkilöluetteloon sukunimi, etunimet tai niiden alkukirjaimet, sukupuoli sekä ikäryhmä, johon henkilö kuuluu (aikuinen, lapsi tai sylilapsi), taikka ikä tai syntymävuosi. Alus, sen lähtö- ja tuloaika ja reitti on yksilöitävä luettelossa.

Tiedot on kerättävä ennen aluksen lähtöä ja toimitettava viimeistään 30 minuutin kuluttua lähdöstä yhtiön henkilöluettelon pitäjälle tai yhtiön muuhun maissa olevaan vastaavaan järjestelmään.

Matkustaja-alukset, jotka liikennöivät yksinomaan Suomen sisävesialueella taikka Suomen suojaisilla merialueilla, ovat kuitenkin vapautettuja 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta kirjaamis- ja ilmoitusvelvollisuudesta.

6 §

Erityisten tietojen merkitseminen

Kansainvälisellä merimatalla tai, jos henkilötiedot on luetteloitava 5 §:n mukaisesti, luetteloon on matkustajan tai hänen huoltajansa pyynnöstä merkittävä myös sellainen vanhuuden, vammaisuuden tai muun syyn aiheuttama huolenpidon tai avun tarve, jolla on merkitystä pelastustoimenpiteiden kannalta.

7 §

Luettelointijärjestelmä

Matkustaja-aluksen käytöstä vastaavan yhtiön on 4 ja 5 §:n sitä edellyttäessä perustettava henkilöluettelointijärjestelmä. Samoilla tai samanlaisilla reiteillä ei saa käyttää eri järjestelmiä ilman erityistä syytä.

Luettelointijärjestelmän tulee täyttää seuraavat toimintavaatimukset:

1) *selkeys*: tietojen on oltava sellaisia, että niitä on helppo lukea;

2) *saatavuus*: tietojen on oltava tarvittaessa vaivattomasti rajavartiolaitoksen, merenkululaitoksen ja muiden etsintä- tai pelastustoimintaan taikka onnettomuuden jälkiselvittelyyn osallistuvien viranomaisien saatavilla;

3) *joustavuus*: järjestelmä on suunniteltava siten, ettei alukseen tulevia tai sieltä poistuvia matkustajia viivytetä aiheuttomasti;

4) *turvallisuus*: tiedot on suojattava asianmukaisella tavalla, jotta ne eivät tuhoutuisi tai häviäisi vahingossa tai niitä ei tuhottaisi tai hävitettäisi lainvastaisesti ja jotta niitä ei muutettaisi, paljastettaisi tai annettaisi käyttöön ilman lupaa.

Merenkululaitoksen tulee hyväksyä suomalaisen yhtiön luettelointijärjestelmä ennen sen käyttöönottoa.

8 §

Yhtiön muut velvollisuudet

Edellä 7 §:ssä tarkoitetun yhtiön on nimettävä henkilöluettelon pitäjä, joka vastaa 4—6

N:o 824

§:ssä tarkoitettujen tietojen säilyttämisestä ja niiden lähettämisestä etsintä- tai pelastustointintaan osallisille viranomaisille tiedoksi hätätilanteessa tai onnettomuuden jälkeen.

Yhtiön on varmistettava, että 6 §:ssä tarkoitettut tiedot on kirjattu ja toimitettu matkustaja-aluksen päällikölle ennen aluksen lähtöä.

Jollei tämän asetuksen 5 ja 6 §:n nojalla kerättyjä henkilötietoja tarvita merionnettomuuden selvittämistä tai tutkintaa varten, yhtiön on huolehdittava siitä, että ne hävitetään, kun matkustajat ovat matkan päätyttyä jättäneet aluksen, ja viimeistään 24 tunnin kuluessa aluksen saapumisesta määräsatamaan.

9 §

Päällikön vastuu

Aluksen päällikkö vastaa siitä, että 4—6 §:ssä tarkoitettut tiedot ovat käytettävissä aluksella. Päällikkö vastaa myös siitä, että tiedot annetaan alukselta yhtiön henkilöluettelon pitäjälle tai vastaavalle 4 §:n 1 momentin ja 5 §:n 2 momentin mukaisesti.

Suomalaisen matkustaja-aluksen päällikön ja Suomesta lähtevän ulkomaisen matkustaja-aluksen päällikön on ennen lähtöä varmistettava, ettei aluksella olevien henkilöiden lukumäärä ylitä sallittua määrää.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset sekä valvonta

Liikenne- ja viestintäministeriö voi yksittäistapauksessa määrätä, jos siihen on liikenteen luonne ja muut olosuhteet huomioon ottaen erityinen syy, että aluksella olevien henkilötiedot on luetteloitava myös muissa kuin 5 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tai että lukumäärätiedot on jätettävä

Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 2000

Liikenne- ja viestintäministeri *Olli-Pekka Heinonen*

lähtösatamaan myös, kun tätä velvollisuutta ei 4 §:n 2 momentin mukaan ole.

Merenkulkulaitos valvoo tämän asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista ja tarkastaa luettelointijärjestelmän toimivuuden.

11 §

Vapautukset ja poikkeukset

Matkustaja-alukselle, joka on henkilöluettelodirektiivin 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitettussa säännöllisessä liikenteessä, voidaan myöntää kokonaan tai osittain poikkeus 5 §:n mukaisesta henkilötietojen luetteloinnista mainitussa artiklassa säädetyin edellytyksin.

Liikenne- ja viestintäministeriö voi hakea 1 momentissa tarkoitettua poikkeusta Euroopan yhteisöjen komissiolta.

Merenkulkulaitoksen tulee ilmoittaa komissiolle luettelointivaatimusten vapautuksista, joita 4 §:n 2 momentin ja 5 §:n 3 momentin mukaan on muualla kuin Suomen sisävesialueella.

Vapautus tai poikkeus voi koskea Suomen satamista liikennöiviä matkustaja-aluksia, jotka purjehtivat SOLAS-yleissopimuksen sopimuspuolena olevan muun kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltion lipun alla, ainoastaan tämän valtion suostumuksella.

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2000.

Tällä asetuksella kumotaan matkustajien luetteloinnista matkustaja-aluksella 26 päivänä tammikuuta 1996 annettu asetus (65/1996).

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Hallitusneuvos *Aila Salminen*